

Als witte mensen zwarte geschiedenis beschrijven....

Deel 01:

Acht technieken om een misdaad tegen de menselijkheid te bagatelliseren

Sandew Hira

20 mei 2013

Inleiding

Stel dat Duitse nazi's anno 2013 het in Duitsland voor het zeggen zouden hebben. Hoe zouden zij de geschiedenis van de Duitse bezetting in Nederland beschrijven? Als je een idee wilt hebben van de lijn van hun verhaal en de technieken die ze zouden hanteren dan moet je de publicaties lezen van sommige witte mensen die de geschiedenis van slavernij beschrijven. In het verleden hebben we het werk van witte professoren zoals Emmer, Oostindie, van Stipriaan en Den Heijer onder de loep genomen. Nu kijken we naar wat Els Langefeld en Jeannette van Ditzhuizen schrijven.

Ze hebben allemaal één ding gemeen: ze kijken niet naar de feiten, maar naar de vraag hoe ze de misdaden van hun voorouders kunnen bagatelliseren. Het gaat niet om het zoeken naar de waarheid maar het goedpraten van een misdaad tegen de menselijkheid. Lees en huiver.

Slavernij, de Zwarte Holocaust, was net als de Joodse Holocaust, een misdaad tegen de menselijkheid. De Verenigde Naties hebben dat intussen ook zo erkend. Nazi-historici zouden zich tot taak stellen om die associatie met een misdaad tegen de menselijkheid te verbreken en de misdaad te legitimeren. Ze zouden doen voorkomen alsof de Joodse Holocaust een normaal verschijnsel was. Er gebeurden erge dingen, maar het viel allemaal mee. Dat zou hun lijn zijn geweest.

Het doel van hun publicaties is de bagatellisering van de misdaad tegen de menselijkheid. De technieken die ze zouden gebruiken zijn heel gevarieerd.

Acht technieken

Dit zijn de acht technieken die de nazi-historici zouden gebruiken om de Joodse Holocaust te bagatelliseren:

1. Positioneer jezelf bijvoorbeeld als de objectieve onderzoeker en mogelijke critici als ongenueanceerd. Blijf dat vooral herhalen.
2. Verberg zoveel mogelijk het cruciale kenmerk van de misdaad tegen de menselijkheid.
3. Zaait twijfel over de menswaardigheid van het slachtoffer.
4. Verzwijg de feiten die wel in de archieven zijn maar je verhaal tegenspreken.
5. Maak een vergelijking waarbij je niet relevante gemeenschappelijke kenmerken van twee misdaden neemt en dan doet voorkomen alsof ze in dezelfde categorie vallen.
6. Maak de slachtoffers tot daders.
7. Zoek de uitzondering om aan te tonen dat er geen systeem bestaat.
8. Maak de dader sympathiek, dan maak je ook het systeem sympathiek en versterk je de legitimiteit van het systeem.

Techniek 1: Positioneer jezelf bijvoorbeeld als de objectieve onderzoeker en mogelijke critici als ongenueanceerd. Blijf dat vooral herhalen

In een interview met Jeannette van Ditzhuizen van het [Dagblad Trouw](#) zegt Els Langefeld: "*De leefomstandigheden van een slaaf verschilden op Curaçao nauwelijks van die van een niet-slaaf die zich in dezelfde sociale laag bewoog.*" Van Ditzhuizen noemt dit een genuanceerde mening. Ze schrijft: "*Op het eiland wordt haar genuanceerde mening over slavernij niet door*

iedereen gewaardeerd. 'Maar op grond van de feiten in de archieven kan ik niet anders oordelen dan dat de fysieke leefomstandigheden van Curaçaose slaven nauwelijks verschilden van die van vrije personen uit dezelfde sociale laag. Natuurlijk waren er uitwassen, maar die golden ook voor vrije mensen.'

Als je blijft. Wat geweldig wetenschappelijk en genuanceerd. De feiten spreken voor zich. Je hebt geen theoretisch kader nodig om ze te begrijpen. Laten we deze methode toepassen door nazi-historici van de bezetting van Nederland. Dan zou het zo luiden: *"Uit beschrijvingen tussen 1940 en 1945 staat onomstotelijk vast dat de leefomstandigheden van de Joden in Amsterdam niet veel verschilden van die van de niet-Joden. Hun kleding, huisvesting en inkomen verschilden niet veel."* Mensen die menen dat Joden in Nederland slechter af waren dan niet-Joden zijn ongenueanceerd.

Blijf herhalen hoe objectief je bent en hoe ongenueanceerd anderen zijn. Als je het lang genoeg herhaalt, dan heb je kans dat mensen je geloven. Maar een Amerikaans spreekwoord zegt: *you can fool some people sometimes, but you can not fool all the people all the time.*

Techniek 2: verberg zoveel mogelijk het cruciale kenmerk van de misdaad tegen de menselijkheid

De bagatellisering is alleen mogelijk als je het belangrijkste verschil weglaat tussen gewone misdaden en de misdaad tegen de menselijkheid. In het bovenstaande voorbeeld zou je de leefomstandigheden van Joden en niet-Joden met elkaar vergelijken en constateren dat die niet veel verschilden. Maar je laat het belangrijkste kenmerk weg, namelijk dat Joden het mikpunt waren van een beleid om vergast te worden in de vernietigingskampen. En dat doet Langefeld: ze laat buiten beschouwing het belangrijkste kenmerk tussen vrije en niet vrije mensen. De tot slaaf gemaakten (hun terminologie verraadt ook hun politieke standpunten; ze praten over slaven in plaats van tot slaaf gemaakten) waren net als kippen en varkens in de boekhouding geregistreerd als vee. Ze konden verkocht worden als vee. De kern van het systeem van de transatlantische slavernij was dat er een internationale bedrijfstak was ontstaan dat ingebed was in de wereldeconomie waarbij mensen op systematische wijze gekidnapt werden uit Afrika om in een ander wereld deel onder dwang te werken ten einde Europa rijk te maken. Dat systeem had economische, sociale, geografische, politieke en mentale dimensies.

Laat dit wezenlijke kenmerk weg, dan laat je ook de kern van het systeem van slavernij weg en kun je de onzin verkondigen dat het allemaal wel meeviel met slavernij op Curaçao. Je begrijpt dan ook helemaal niets van de opstand van Tula.

Laat het aspect van de vernietigingskampen voor de Joden weg en praat over de leefomstandigheden (huisvesting etc in Amsterdam), dan laat je ook de kern van de Joodse Holocaust weg. Het is simpel, maar je moet getraind zijn om het niet te zien. Zonder training lukt het niet om weg te kijken.

Techniek 3: zaait twijfel over de menswaardigheid van het slachtoffer

Hoe legt Langefeld het verschil uit tussen vrije burgers en tot slaaf gemaakten? *"Het grote verschil met de vrije burger was dat een slaaf niet vrij was en verkocht kon worden. De psychische gevolgen van die onvrijheid zijn moeilijk in te schatten [SH: door sommige witte mensen]. Daarvoor moet je het slavenleven vrij en onbevooroordeeld vergelijken met de situatie van niet-slaven uit diezelfde sociale laag in die periode en niet vanuit ons huidige perspectief."*

Langefeld stelt dat de psychische gevolgen van onvrijheid moeilijk in te schatten zijn. Zou dat ook gelden voor de Joden die vergast werden? Zou het moeilijk om in te schatten zijn hoe zij zich psychisch zouden voelen? Natuurlijk niet, omdat Langefeld de Joden ziet als mensen en zich emotioneel kan verplaatsen in de positie van andere mensen. Dat inlevingsvermogen heeft ze niet voor zwarte mensen en daarmee geeft ze aan hoe racistisch haar mensbeeld is, maar dat ziet zij niet als een gebrek van zichzelf, maar als iets "wetenschappelijks". Zij legt niet uit waarom ze het niet kan inschatten, maar het is duidelijk dat het niet ligt aan haar. Ze legt niet uit dat ze niet het vermogen heeft om zich in de geest van de zwarte mens te verplaatsen. Misschien hielden ze wel van slavernij zoals die andere racist Pieter Emmer graag beweert.

Techniek 4: verzwijg de feiten die wel in de archieven zijn maar je verhaal tegenspreken

Langefeld doet voorkomen alsof ze een specialist is in de archieven van Curaçao. Ze zegt: *"Ik ben een spons en zuig alles op. Ik ben begonnen met honderd jaar transportaktes te inventariseren. Als ik een verwijzing zag naar een testament, zocht ik niet alleen dat ene testament op, maar dan nam ik meteen het hele jaar met testamenten door en nam ik de relevante gegevens over. Hetzelfde deed ik*

met rechtbankverslagen en krantenberichten. Sponzen, sponzen, sponzen."

Wij zouden zeggen: *witte sponzen, witte sponzen, witte sponzen*. Die witte sponzen zuigen selectief. Maar wetenschappers horen niet zo selectief te zijn. Nu zijn er archieven die heel duidelijk aangeven wat de tot slaaf gemaakten dachten en voelden tijdens slavernij op Curaçao. Het gaat om getuigenissen uit die tijd! Je hoeft niet te gissen anno 2013. Wat zwarte mensen dachten en voelden kwam tot uitdrukking in de opstand van 1795. Die opstand is uitvoerig gedocumenteerd in de archieven én gepubliceerd. Op basis van die archieven heb ik een analyse gepubliceerd in de reader die Artwell Caine heeft gemaakt met de titel: *Tula – de slavenopstand van 1795 op Curaçao*. Neem de dialoog tussen Tula en pater Schink. Die zijn uitgebreid vastgelegd in de archieven. Je zou denken dat de spons van Els Langefeld die informatie heeft opgezogen. Niets is minder waar en dat bewijst weer dat witte sponzen geen goede sponzen zijn. Ze hebben een gebrekkig zuigvermogen.

Dit zijn enkele uitspraken van Tula: *"Wij zijn al te zeer mishandelt, wij zoeken niemand kwaad te doen, maar zoeken onze vrijheid, de fransche negers hebben hunne vrijdom bekoomen, Holland is ingenomen door de franschen, vervolgens moeten wij ook hier vrij zijn... Heer Pater koomen alle menschen niet voort uit een vader Adam en Eva? Heb ik kwalijk gedaan dat ik 22 van mijne medebroeders verlost hebbe uit de boeijens, waar in zij onregtvaardig geworpen waren? ... Heer Pater de fransche vrijheid heeft ons gediend tot torment; als iemand van ons gestraft wierd, wierd hem telkens tegengeworpen, gij zoekt ook uw vrijheid? Eens werd ik vastgebonden, ik riep zonder ophouden genaade voor een armen slaaf, tot ten laasten losgemaakt zijnde, golfde 't bloed uit mijne mond, ik wierp mij op mijn knien, en riep tot God: O Goddelijke Majesteit! O Suijverste Geest! Is 't dan Uwen wil dat wij zoo mishandelt worden! Ach Pater men draagt meer zorg voor een beest, als een beest een been breekt 't word geneezen etc...."*

Hoe kan Langefeld na jaren van archiefonderzoek dit gemist hebben? Ze heeft het helemaal niet gemist want het is algemeen bekend bij iedereen die maar oppervlakkig de geschiedenis van slavernij op Curaçao heeft bestudeerd. Ze heeft het bewust weggelaten, zoals de nazi-historici dat ook zouden hebben gedaan: bewust de feiten weglaten die je betoog ondermijnen. Je moet goed getraind

zijn om weg te kunnen kijken. Een normale blik in de archieven had ze direct gezien.

Techniek 5: maak een vergelijking waarbij je niet relevante gemeenschappelijke kenmerken van twee misdaden neemt en dan doet voorkomen alsof ze in dezelfde categorie vallen

De belangrijkste verschillen laat je achterwege. Als de nazi-historici dat zouden doen voor de Joodse Holocaust, dan zou het zo luiden.

"Inderdaad, de Joden werden vermoord, maar in Amsterdam werden ook mensen vermoord door andere misdadigers. Moord is moord." En daarmee doe je voorkomen alsof er niets bijzonders was met de Joodse Holocaust. Er was niets specifiek aan het systeem van de vernietigingskampen, want moord is moord. Langefeld gebruikt dezelfde techniek. Van Ditzhuizen geeft de beschrijving: *"Dat slaven konden rekenen op lijfstraffen die in de 21ste eeuw ondenkbaar zijn, wil Langefeld zeker niet ontkennen. Maar ze komt direct met de nuance. 'Kijk ook eens hoe zeelieden en militairen werden behandeld. Daarmee moet je het vergelijken. Tot 1830/40 waren lijfstraffen voor militairen heel gewoon."*

Neem het kenmerk lijfstraf zoals je bij de Joodse Holocaust het kenmerk "moord" zou nemen en dan kun je een willekeurige moord in Amsterdam gelijk stellen aan de Holocaust. Het klinkt belachelijk. Het is ook belachelijk als het om de Joodse Holocaust gaat, maar voor witte mensen klinkt het helemaal niet belachelijk als het om de Zwarte Holocaust gaat.

Techniek 6: maak de slachtoffers tot daders

Het wordt veel gebruikt bij de Zwarte Holocaust, maar wordt bij de Joodse Holocaust gezien als onethisch. Hoe maak je een slachtoffer tot dader? Door te laten zien dat er onder slachtoffers ook slechte mensen waren. Als dat zo is, dan betekent dat dat het systeem kennelijk niet zo functioneerde dat alleen daders slechte mensen waren.

Voor de nazi-historici zou dit betekenen dat keer-op-keer benadrukt zou worden dat er ook Joden waren die hun eigen mensen verraadden. Zo ook Langefeld. Ze vertelt over *"een slaaf die per ongeluk op Curaçao is terechtgekomen, een buitenbeentje is in de slavengemeenschap en daarom niet wordt geaccepteerd. Hij komt van een andere streek, verstaat de taal niet, voelt zich eenzaam en wordt bespot. Hij is wel zwart en lotgenoot, maar dat betekent nog geen acceptatie. Er was weinig solidariteit."*

Wat zelig! En wij maar denken dat alle zwarte mensen aardige mensen zijn. Maar eigenlijk zijn ze niet beter dan die onaardige slavenhouders.

Hier zijn de andere tot slaaf gemaakten plotseling dader geworden van discriminatie van een lotgenoot. Het is een techniek en het is te leren op universiteiten bij de bovengenoemde hoogleraren. Het is zelfs een voorwaarde om te kunnen promoveren.

Techniek 7: zoek de uitzondering om aan te tonen dat er geen systeem bestaat

Een voorbeeld van deze methode is de positieve beoordeling van de collaborateur. De nazi-historici zouden als volgt te werk gaan: ze zouden gevallen zoeken en vinden van Joden die in de periode van de Holocaust goed functioneerden binnen het systeem en geen problemen hadden met het nazisme. Als je die nou uitgebreid beschrijft, dan lijkt het alsof de Joodse Holocaust geen systeem was, want als het een systeem zou zijn, dan zouden dit soort Joden niet hebben bestaan.

Zo ook Langefeld en van Ditzhuijzen. In het [Historisch Nieuwsblad](#) van 2007 hadden ze de techniek al gebruikt. Onder de titel "*Slaven deden zelf mee aan het systeem*" geven ze concrete voorbeelden. Ze leiden hun artikel als volgt in: "*Slaven die zelf slaven hielden en vrijen die voor een bestaan in slavernij kozen: het slavenbestaan op Curaçao zag er anders uit dan de geijkte verhalen over de verhouding tussen blank en zwart suggereren.*"

Daarin vertellen ze het verhaal van de zwarte man Johannes Paulus Rib. Ze doen dan iets heel venijnig en gemeen. In de inleiding doen ze voorkomen alsof "*slaven zelf slaven hielden*", maar in de beschrijving blijkt dat Rib tot slaaf was gemaakt, maar zichzelf vrij heeft gekocht en als vrije mens slaven kocht. Maar in hun racistische wereldbeschouwing is ook een vrije zwarte man een slaaf. Ze kunnen die twee kenmerken niet van elkaar loskoppelen: huidskleur en tot slaaf gemaakt zijn. Hun inleiding klopt al van geen kanten met de feiten die ze zelf leveren! Maar kennelijk is dat de redactie van het Historisch Nieuwsblad, dat pretendeert wetenschappelijke artikelen te publiceren, helemaal ontgaan.

Het verhaal van Rib gebruiken ze om te betogen dat het systeem van slavernij niet racistisch was. Zo zouden de nazi-historici Joden die rijk werden in de collaboratie gebruiken als voorbeeld om aan te tonen dat de nazi's helemaal niet anti-semitisch waren. Maar hoe racisme en anti-semitisme ingebakken zat in een systeem leid je niet af van de uitzonderingen, maar van de structuur

van het systeem. Hoe zat de ideologie in elkaar, hoe was het beleid, hoe was de wetgeving? Als je de hele dag in de archieven zit en je bent niets tegengekomen waaruit blijkt dat slavernij was gebaseerd op racisme, dan deugen niet alleen je sponzen van geen meter, maar ook je ogen en je hersenen moeten grondig nagekeken worden.

Techniek 8: maak de dader sympathiek, dan maak je ook het systeem sympathiek en versterk je de legitimiteit van het systeem

Een voorbeeld: zoek voorvallen waarin op persoonlijk niveau sprake is van warme gevoelens tussen mensen uit de groep van daders en slachtoffers. Daarmee lijkt het alsof het systeem niet kwaadaardig was. De goede Duitser bestaat, dus was het nazisme zo slecht nog niet. Als de nazi-historicus kan aantonen dat er Joden waren die verliefd waren op Duitsers die in dienst waren van het nazisme en die Duitsers ze ook goed behandeld, dan betekent dat dat het nazisme niet zo'n slecht systeem was.

En zo brengen Van Ditzhuijzen en Langefeld maar al te graag voorbeelden van liefdesrelaties tussen blanken en zwarten tijdens slavernij. De witte man koopt zijn zwarte geliefde vrij. Wat geweldig was dat systeem toch!

Aan deze redenering kleven de volgende bezwaren.

Ten eerste, impliceren ze dat de vrijgemaakte dankbaar zou moeten zijn voor de daad van de slavenhouder. Maar de daad van het vrijkopen hoeft niet te betekenen dat de tot slaaf gemaakt dankbaar was voor deze daad. C.L.R. James geeft in zijn beschrijving van de Haïtiaanse revolutie (*The Black Jacobins New York 1963, p. 89*) een voorbeeld van hoe een vrijgekochte Afrikaan kon denken. Een slavenhouder van Port Magot had zijn zwarte voorman leren lezen en schrijven. Hij had hem vrijgekocht. In zijn testament had de slavenhouder bepaald dat de zwarte man 10.000 francs zou krijgen en dienst moeder een stuk grond die ze kon gaan verbouwen. Tijdens de opstand was dezelfde voorman degene die de opstand in dat gebied leidde en de plantage van zijn voormalige meester tot de grond afbrandde? Hoe is dat verklaren? De man hoefde niet dankbaar te zijn voor iemand die zegt: "vanaf nu ga je je niet meer van je vrijheid beroven." Waarom zou je een misdadiger dankbaar zijn als die zegt: vanaf nu ga je ik je niet meer beroven? Misschien

heb ik nog een rekening te vereffenen met jou. Jij kunt me niet iets geven – mijn vrijheid- wat niet van jou was en nooit van jou is geweest. Ik hoor vrij te zijn en het feit dat je al die tijd mijn vrijheid hebt ontnomen had je tot een misdadiger gemaakt. Waarom moet ik blij zijn als je zegt dat je me niet meer zal beroven? Deze logica kan Van Ditzhuijzen en Langefeld helemaal niet volgen. Het komt niet in ze op dat dit een volledig legitieme redering kan zijn voor mensen die eeuwenlang tot slaaf zijn gemaakt.

Ten tweede doen ze voorkomen alsof de man-vrouw relatie tijdens slavernij vooral gebaseerd is op liefde en niet op sex. Maar de werkelijkheid is anders. Als er sprake is van een machtsverhouding tussen mannen en vrouwen waarbij mannen de dominante macht zijn, dan is de verhouding tussen man en vrouw bijna altijd op seks gebaseerd. De man kan afdwingen wat hij wil, namelijk sex. Hoe kunnen we deze stelling onderbouwen? Er zijn twee toetsmomenten.

Het eerste moment is de aard van verliefdheid. In een normale situatie zou verliefdheid moeten betekenen dat witte vrouwen ook verliefd zouden kunnen worden op zwarte mannen. Als de relaties op slavernij gebaseerd was op verliefdheid zouden we net zoveel gevallen moeten hebben van verliefdheid van witte vrouwen met zwarte mannen. Macht speelt dan immers geen rol.

We kennen de feiten. Witte vrouwen die een relatie aangingen met zwarte mannen werden uit de kolonie verbannen en riskeerden de doodstraf. Zwarte mannen die verliefd keken naar witte vrouwen konden gemarteld en vermoord worden. Dat zijn de feiten. Als verliefdheid en niet macht de basis was van de relatie tussen man en vrouw, dan zouden we ook veel verliefde witte vrouwen met zwarte mannen hebben gezien tijdens slavernij.

Een tweede toetsmoment is het moment van crisis, als het systeem op springen staan zoals bij een opstand. Wat doen witte mannen dan? Gaan ze massaal de vrijheid van hun zwarte geliefden bevechten of kiezen ze voor witte saamhorigheid. Ook hier laten de feiten zien dat verliefd niet de basis was van de relatie tussen witte mannen en zwarte vrouwen.

Tijdens de opstand van 1795 op Curaçao werd door de overheid nadrukkelijk een beleid voorgestaan van witte eenheid. En die werd ook daadwerkelijk in de praktijk gebracht. Witte mannen hebben zich niet uit verliefdheid geschaard achter opstanden van de tot slaaf maakten. Niet in 1795 bij de opstand op Curaçao en niet bij enig andere opstand tijdens slavernij. Blanken mannen hebben nooit

massaal uit verliefdheid gevochten voor de vrijheid van de zwarte vrouw. En witte vrouwen al helemaal niet.

Conclusie

Els Langefeld, Jeannette van Ditzhuizen en het Historisch Nieuwsblad laten opnieuw zien dat als witte mensen slavernij en zwarte geschiedenis gaan beschrijven ze met de gekste kronkels komen om maar te bewijzen dat de misdaad tegen de menselijkheid helemaal niet heeft plaats gevonden. En dit is anno 2013.